

Čís. 10400.

Bylo-li manželství rozvedeno od stolu a lože z viny obou manželů, nepřísluší manželce ze zákona (§ 91 obč. zák.) nárok na výživné.

Žaloval-li manžel, by bylo určeno, že nárok manželky na výživné zanikl rozvodem manželství z viny obou manželů, nebylo povinností soudu, by vyhověv žalobě manžela, uznal ho povinným k výživě rozvedené manželky podle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841, čís. 531 sb. z. s., pakliže manželka o to ani výslovně ani mlčky nežádala.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1930, R II 380/30).

Rozsudkem ze dne 21. prosince 1927 byl manžel uznán povinným platiti manželce výživné měsíčních 60 Kč. Rozsudkem ze dne 24. ledna 1928 bylo manželství stran rozvedeno od stolu a lože z viny obou stran. Usnesením ze dne 12. listopadu 1928 bylo manželství stran rozloučeno. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se manžel na manželce, by bylo uznáno právem, že její vyživovací nárok počínajíc 1. březnem 1928 zanikl. Procesní soud první stolice uznal právem, že nárok žalované proti žalobci na placení výživného zanikl od 5. prosince 1928. **Důvody:** Jde o rozřešení otázky, zda nárok žalované na poskytování výživy zanikl, čili nic, a kdy, V tom směru jest především poukázati k tomu, že nárok žalované proti žalobci na poskytování výživného nebyl založen teprve rozsudkem ze dne 21. prosince 1927, nýbrž že tkvěl v zákonném ustanovení § 91 obč. zák., podle něhož manžel jest povinen poskytovat manželce slušnou výživu podle svého stavu a svého jmění. Nárok žalované proti žalobci, dokud byl jejím manželem, byl jejím nárokem ze zákona a platil jen, pokud trvalo jejich manželství. Řečeným rozsudkem byla jen stanovena výše výživného, které měl žalobce žalované poskytovat. Platil-li nárok žalované proti žalobci na výživu jen po dobu trvání jejich manželství, mohl zaniknouti jen zánikem manželství, což se děje hlavně smrtí jednoho z manželů nebo rozloučením manželství. Povolním rozvodu manželství od stolu a lože manželství nezaniká, trvá dále a proto trvá dále i nárok manželky na výživné, nebylo-li manželství rozvedeno jen z viny manželky, ve kterémž případě i povolením pouhého rozvodu zaniká její nárok na výživné. Tomu tak mezi stranami není, manželství jejich bylo rozvedeno rozsudkem ze dne 24. ledna 1928 ze zavinění jich obou, ve kterémž případě přichází k platnosti dvorní dekret ze dne 4. května 1841 čís. sb. z. s. 531, podle něhož, i když manželství bylo rozvedeno ze zavinění obou stran, může býti výživné manželce přece jen soudem určeno a vyměřeno a to od případu k případu. A tak tomu bylo také mezi stranami v den pravomoci rozsudku, jímž jim byl povolen rozvod jejich manželství, a proto nelze u nich mluvit o tom, že pravomocí tohoto rozsudku vůbec zaniklo právo žalované na výživu. Tento nárok žalované však proti žalobci přece zanikl, nikoliv však na základě rozvodového rozsudku, nýbrž později, když manželství stran bylo pak usnesením ze dne 12. listopadu 1928 prohlášeno za rozloučené

a kdy tedy pominulo jejich manželství. Poněvadž tato okolnost nastala ještě před rozsudkem, který měl býti vynesena právě v projednávané věci (§ 406 c. ř. s.), bylo žalobní prosbě vyhověti, ale ovšem vyřknouti, že nárok žalobkyně zanikl teprve pravomocí usnesení ze dne 12. listopadu 1928, jímž bylo jejich manželství rozloučeno, nikoliv dnem pravomocí rozsudku, jímž jim povolen byl jen rozvod jejich manželství od stolu a lože, jak žádal žalobce v žalobě. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalobce zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl; odvolání žalované poukázal na toto rozhodnutí. D ů v o d y : Žalobce napadá výrok prvního soudu, jímž přiznal žalované nárok na slušnou výživu podle dvorního dekretu č. 531/1841 sb. z. s. za dobu od pravoplatně vysloveného rozvodu z viny obou stran rozsudkem krajského soudu ze dne 24. ledna 1928 t. j. ode dne 1. března 1928, až do pravoplatně vyslovené rozluky usnesením ze dne 12. listopadu 1928 do 5. prosince 1928. Nelze sice souhlasiti se žalobcem v tom, že soud neměl použiti dvorního dekretu č. 531/1841 sb. z. s., ana se žalovaná na něj neodvolávala, neboť právní podřadění věci jest úkolem soudu, kdežto strany jsou povinny podati jen skutkový podklad. Žalovaná se bránila proti oduznání výživného a tvrdila, že její zavinění na rozvodu není ani z daleka tak velké, jako zavinění manžela, tvrdila tedy okolnost, která podle onoho dvorního dekretu může přispěti k přiznání výživného. Prvý soud se však touto okolností vůbec nezabýval a neuvedl, jaké důvody slušnosti mluví pro přiznání výživného za onu dobu. Přednes žalované však není úplný a bylo věcí soudu, by se o jeho doplnění podle § 182 c. ř. s. postaral. Teprve po doplněném přednesu a po zjištění okolností, jež dvorní dekret č. 531/1841 sb. z. s. má na mysli, lze posouditi, zda mluví důvody slušnosti pro to, by žalované za dobu mezi rozvodem a rozlukou bylo ponecháno výživné.

N e j v y š š í s o u d k žalobcovu rekursu zrušil napadené usnesení a poukázal odvolací soud, by, nepřihlížeje k použitému zrušovacímu důvodu, o odvolání rozhodl.

D ů v o d y :

Při rozhodování o rekursu žalobcově jest především hleděti k žalobní prosbě. Podle úpravy žalobní prosby žádá žalobce, by bylo určeno, že zanikl a jest zrušen nárok žalované proti žalobci z rozsudku krajského soudu ze dne 21. prosince 1927 na plnění výživného 60 Kč měsíčně počínajíc dnem 1. března 1928. Jde tedy o určení zániku nároku z rozsudku z 21. prosince 1927 — jímž byl odsouzen tehdy ještě nerozvedený manžel, by platil své nerozvedené manželce podle § 91 obč. zák. zákonné výživné 60 Kč měsíčně. Manželce příslušel podle § 91 obč. zák. nárok na výživné ze zákona a měl tehdejší rozsudek, jí nárok ten přiznávající, povahu jen deklaratorní. Poněvadž bylo manželství rozvedeno od stolu a lože z viny obou stran rozsudkem ze dne 24. ledna 1928, nepřisluší již rozvedené manželce nárok zákonný podle § 91 obč. zák. na placení výživného, přiřknutý manželce nerozvedené. To plyne jasně z ustanovení

§ 1264 poslední věta obč. zák. a z úvodní věty dvor. dekretu ze dne 4. května 1841 čís. 531 sb. z. s. (rozh. čís. 259 sb. n. s.). Pravoplatností rozsudku ze dne 24. ledna 1928 zanikl tedy manželčin nárok na výživné 60 Kč měsíčně, přiznaný jí rozsudkem ze dne 21. prosince 1927 a bylo proto vyhověti žalobní prosbě, to tím spíše, ano se v ní žádá, by bylo určeno, že nárok žalované zanikl počínajíc teprve 1. březnem 1928. První soud neměl důvodu, by se zabýval otázkou, zda žalované přísluší výjimečný nárok na výživné ve smyslu dvorského dekretu ze dne 4. května 1841 sb. z. s. 531, poněvadž stanovení této manželovy vyživovací povinnosti nespadá do rámce tohoto sporu, zahájeného nikoli žalobou o plnění výživného, nýbrž určovací žalobou, že zanikl určitý zákonitý (§ 91 obč. zák.) určitým rozsudkem vyslovený vyživovací nárok nerozvedené manželky. Nebylo povinností soudu, by, vyhově žalobní prosbě potud, že určí, že není již po právu manželčin nárok na výživné, opírající se o zákonné ustanovení § 91 obč. zák. odsuzoval manžela z jiného právního důvodu k výživě rozvedené manželky podle cit. dvor. dekretu a není možné, by žalobu zamítl proto, že rozvedené manželce výživa snad přísluší z jiného důvodu, ana o to ani výslovně ani mlčky nežádala. Nejvyšší soud nesdílí proto názor odvolacího soudu, že bylo na prvním soudu, by se postaral podle § 182 c. ř. s. o doplnění přednesu žalované, poněvadž by to vybočovalo z rámce tohoto sporu, v němž jde o určení zániku nebo dalšího trvání určitého exekučního titulu (rozsudku) a o nic více.

Čís. 10401.

Jen tehdy, bylo-li jednání o důvodu a o přípustnosti obnovy spojeno s jednáním ve věci hlavní, vztahují se i na spor o obnovu předpisy civilního soudního řádu o prázdninových věcech, jež platily pro základní rozepři.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1930, R II 429/30.)

Žaloba o zaplacení odměny za práce byla zamítnuta. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce obnovy základní rozepře. Procesní soud první stolice zamítl i tuto žalobu. Odvolání z rozsudku prvního soudu, doručeného dne 22. července 1930, podal žalobce dne 15. září 1930. Soud první stolice odmítl odvolání jako opožděné, maje za to, že jde o věc prázdninovou. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by dále o odvolání jednal. Důvody: Soud první stolice se odvolává jen na ustanovení § 224 c. ř. s., blíže neodůvodniv, proč tuto věc považuje za prázdninovou. Tanul mu asi na mysli předpis § 224 čís. 7 c. ř. s. Soud asi považoval základní rozepři za spor ze smlouvy služební (námezdní). Žaloba o obnovu podle § 530 a násl. c. ř. s. jest však žalobou samostatnou, nemající s původní žalobou společný právní důvod, neboť právním základem žaloby o obnovu jsou důvody uvedené v zákoně v §§ 530 a 531 c. ř. s. Žalobce opírá právní základ žaloby o to, že se teprve v poslední době dozvěděl o tom, že za-